

LÖYTYYKÖ PELLOILTASI KATTOHUOPAA?

Jokainen pelto on omanlaisensa ja muodostunut pitkän aikavälin olosuhteiden summana. Etelä-Pohjanmaalla eloperäisten maiden erityispiirre on osittain hajonneen kasvijätteen kerrostuminen vettä läpäisemättömäksi patjaksi ruokamultakerroksen alapuolelle.

HUOPAKERROS HAITTAA

Pellossa huopamainen kasvijätkekerros estää ruokamultakerroksen kuivumista, vaikka salaojitus olisi-kin toimiva (kuva 1). Märkinä pysyvä maa on alttiina tiivistymiselle ja mururakenteen luhistumiselle. Lisäksi märkyys aiheuttaa hapettomuutta ja estää kasvien juuriston kasvua ja heikentää sitä kautta kasvien ravinteiden ottoa.

ILMAKUVAT APUNA

Googlen karttapalvelu maps.google.fi ja Maanmittauslaitoksen www.paikkatietoikkuna.fi tarjoavat ilmakuvia, jotka on otettu eri aikoina. Sopivalla ajoituksella maan kuivastutilanteen ongelmat näkyvät kuvissa selvästi. Paikkatietoikkunassa ilmakuviin voi lisätä muutakin aineistoa, kuten peruskarttojen korkeuskäyrät. Silloin pääsee tarkastelemaan, näkyvätkö ongelmat jollain tietyllä, alavammalla kohdalla.

ESIMERKKILOHKON TAPAUKSESSA

(kuva 2) ongelmat näkyvät lohkon alimmassa osassa ja samalla korkeudella myös naapurilohkoilla. Alueelta löytyi kaivettaessa noin 25-35 cm syvyydestä ohuehko huopamainen kerros, joka ei läpäise juurikaan vettä.

MITEN TILANNE KORJATAAN?

Ensiksi kartoitetaan ongelma. Ilmakuvat paljastavat, millä alueella ongelmaa voi esiintyä. Sen jälkeen on selvítettävä, missä syvyydessä vettä läpäisemätön kerros on. Tiivistymistä poiketen huopakerroksen mekaaninen vastus on alhainen, joten penetrometrillä on vain vähän apua kerroksen tunnistamisessa. Matalat kerrokset voi paikantaa kaivamalla lapiolla noin 0,5 metrin syvyisen kuopan. Hiukan syvemmälle ja nopeammin pääsee ottamalla maanäytekairalla toistuvasti näytteitä samasta kuopasta kuoppaa syventäen. Syvemmälle tutkittaessa tarvitaan jo maakaira tai kaivinkone.

ONGELMAN RATKAISU RIIPPUU paljolti siitä, missä syvyydessä huopakerros on. Matalan kerroksen voi rikkoa esimerkiksi jankkurilla tai kyntöauraan liitettävällä syväkuohkeutusterällä. Myyräauralla päästään jo 70-80 cm syvyyteen.

KUVA 1. Liuskeisesti kerrostunut, heikosti hajonnut kasvijäte voi olla todella heikosti vettä läpäisevää. Kuvat: Jukka Rajala.

KUVA 2. Esimerkkilohkon alaosassa on alue, jossa kasvu on selvästi ilmakuvien perusteella heikkoa. Alueelta koekuopista löytyi huopamaista, vettä läpäisemätöntä kasvijätettä.

Jos huopakerros on tätä syvemmällä, voi olla järkevintä tehdä salaojituksen sorasilmiä ja varmistaa sitä kautta veden pääsy ojaan.

OLETKO RATKAISSUT turvehuopauksen omilla pelloillasi? Miten ja kuinka ratkaisu on toiminnut pidemmällä aikavälillä? Kerro kokemuksistasi ja ota yhteyttä: tuomas.j.mattila@gmail.com tai jukka.rajala@helsinki.fi ■

TUOMAS MATTILA
JUKKA RAJALA

LISÄTIETOJA OSMO-HANKKEESTA

Jukka Rajala
Helsingin yliopisto,
Ruralia-instituutti
jukka.rajala@helsinki.fi
044 303 2210

Jari Luokkakallio
ProAgria Etelä-Pohjanmaa
jari.luokkakallio@proagria.fi
0400 297 235

Erkki Vihonen
ProAgria Etelä-Pohjanmaa
erkki.vihonen@proagria.fi
040 678 7689